

EÖTVÖS KÁROLY I N T É Z E T

Pintér Sándor
belügyminiszter úr részére

Tárgy: Közérdekű adatigénylés – Szabó és Vissy kontra Magyarország ügy

Tisztelt Miniszter Úr!

2016. október 17-én kelt levelében foglalt tájékoztatását köszönettel megkaptam. Ebben tudomásomra hozza, hogy a minisztérium dolgozik a törvény tervezetén. A tervezet létezésének tudatában **ezúton kérem, hogy a dokumentumot**, mint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 5. pontja szerinti közérdekű adatot **részemre kiadni szíveskedjen. Adatigénylésem az Infotv. 26. § (1), a 28. § (1) és a 29. § (1) bekezdésein alapul, kérem, hogy ennek megfelelően a közérdekű adatokra vonatkozó megkeresési igénynek 15 napon belül tegyen eleget.**

Válaszában Ön az előkészítés alatt álló tervezetet döntés megalapozását szolgáló adatnak minősítette, és egyúttal kijelentette, hogy a tervezet ebből az okból az Infotv. 27. § (5) bekezdésében foglaltak alapján nem nyilvános.

Ezzel kapcsolatban engedje meg, hogy felhívjam a figyelmét arra, hogy az Infotv. levelében idézett rendelkezése nem tartalmaz olyan, a nyilvánosság kizárására vonatkozó előírást, amely Önt kötné. Az Infotv. 27. § (5) bekezdése értelmében ugyanis **az adatot kezelő szerv vezetője valamennyi döntés-előkészítő adat vonatkozásában engedélyezheti** – az adat megismeréséhez és a megismerhetőség kizárásához fűződő közérdek súlyának mérlegelésével – **az adatok megismerését.**

Az Alkotmánybíróság számos határozatában foglalkozott a döntéselőkészítő adatok eltitkolásának kérdésével, több esetben helyt adva a közérdekű adatok kiadását kérő indítványozók alkotmányjogi panaszának. Az ennek nyomán kialakult gyakorlat egyértelműen alátámasztja, hogy egy adat döntéselőkészítő jellegének megállapításához nem elég egy magában álló, érvelés nélküli törvényi hivatkozás.

A testület a döntéselőkészítő adatok korlátozott hozzáférhetőségét a közérdekű adatok nyilvánosságához fűződő alapjog korlátozásaként értékeli, melynek ebből következően meg kell felelnie az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt, az alapjogok korlátozására vonatkozó általános követelményrendszernek. A döntéselőkészítő adat kiadása tehát csak akkor tagadható meg, ha az más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében történik, a korlátozás feltétlenül szükséges, és arányban áll az elérni

kívánt céllal. Önmagában a döntéselőkészítő jelleg nem vonja maga után a közérdekű adat nyilvánosságtól való kötelező elzárását, mivel az adatkezelő szerv vezetőjének mérlegelésétől függ, hogy az adat megismerésére irányuló igényt elutasítja, vagy annak helyt ad. Amennyiben viszont az adatkezelő szerv vezetője a közérdekű adat kiadásának megtagadása mellett dönt, azt **az Alaptörvényből levezethető, valamint a törvényben meghatározott szempontoknak megfelelően indokolni köteles** (5/2014. (II. 14.) AB határozat [39] [42]). Tehát a döntéselőkészítő adatok nyilvánosságának korlátozása lehetséges ugyan, de nem diszkrecionális jelleggel, hanem e kritériumrendszer alapján, a feltételek igazolása mellett (5/2014. (II. 14.) AB határozat [39] [42]). Mindennek abból a szempontból van különös jelentősége, hogy a megadott szempontok érvényesülését az adatok kiadásának megtagadása esetén a bíróság felülvizsgálhatja. Szó szerint idézve az Alkotmánybíróság álláspontját: „**A közérdekű adatok megismeréséhez való jog súlyos sérelmét eredményezi tehát, ha az adatkezelő a nyilvánosság korlátozásakor pusztán arra hivatkozik, hogy az adat döntést megalapozó adat, de ennek igazolását mellőzi; ezzel ugyanis kiüresíthetővé válik a közérdekű adatok nyilvánosságához való jog.**” (5/2014. (II. 14.) AB határozat [43])

Arra nézve, hogy mindez mit jelent a konkrét esetben, az Alkotmánybíróság szintén iránymutatást ad, amikor rögzíti, hogy „[a] közfeladatot ellátó szervek és személyek kényelmi szempontjai nem élvezhetnek elsőbbséget egy alapvető joggal szemben” [12/2004. (IV. 7.) AB határozat, ABH 2004, 217, 228.]. A korlátozás alkotmányosságához kell tehát egy olyan alapjog vagy alkotmányos érték, melyet a korlátozás az egyszerű adminisztratív szempontokon túl óvni törekszik. Másképpen fogalmazva elkerülhetetlen, hogy az adat titokban tartásához fűződő közérdek nagyobb súllyal essen latba, mint az adat nyilvánosságra hozatalának közérdeke.

A miniszteri engedély alapján elrendelhető titkos megfigyelés esetében egy olyan ügyről van szó, amely potenciálisan az ország valamennyi polgárát érintheti. A most kialakuló új, az alkotmányos szabadságot helyreállító szabályozás tehát nyilvánvaló közérdek, az erről szóló, most formálódó szabályozás minél szélesebb körű megvitatása, lehetőleg a kezdetektől úgyszintén az. Ezt a közérdeket kell tehát a mostani helyzetben a kormánytisztviselői munka zavartalanságához fűződő érdekekkel összemérni.

Akárhogyan is döntsön a most benyújtott adatigénylés sorsáról, mint ahogyan arról kétséget kizárólag tudomása van, **a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló 2010. évi CXXXI. törvény kötelező társadalmi egyeztetést ír elő a miniszterek által előkészített jogszabálytervezetekre nézve.**

Ennek az előírásnak fokozott súlyt ad, hogy ebben a mostani esetben éppen egy civil szervezet, az Eötvös Károly Intézet kellett ahhoz, hogy fény derüljön a magyar állam európai minimumsztenderdekert sértő titkos megfigyelési gyakorlatára.

A társadalmi egyeztetésről szóló törvény előírásai szerint a tervezetet a kormányzati szervekkel való egyeztetésre bocsátással egyidejűleg úgy kell közzétenni, hogy a tervezet céljához és hatálybalépéséhez igazodóan **megfelelő idő álljon rendelkezésre a tervezet érdemi megítéléséhez és a vélemények kifejtéséhez**, továbbá a jogszabály előkészítőjének arra, hogy a beérkezett véleményeket, javaslatokat érdemben mérlegelhesse [10. § (1) bek.]. Figyelembe véve a készülő tervezet társadalmi jelentőségét, az egyeztetés több hétig tartó lefolytatása indokolt.

Fontos továbbá megjegyezni, hogy a törvény akként rendelkezik, hogy a jogszabály előkészítéséért **felelős miniszter mérlegeli a beérkezett véleményeket és azokról, valamint az elutasított vélemények esetében az elutasítás indokairól tipizált összefoglalót készít**, amelyet a honlapon a véleményezők listájával együtt közzétesz [11. § (1) bek.] – ezzel kapcsolatban a Belügyminisztérium kormányzati portálján egyéb tervezetek kapcsán is akadnak hiányosságok.

A tervezet szakmai színvonalának növelése és a megalkotandó szabályozás legitimitásának biztosítása érdekében a társadalmi vita elengedhetetlen fontosságú. Ha ezekkel a célokkal Ön is egyetért, kérem, tegye nyilvánossá a tervezetet.

Üdvözlettel:

Majtényi László
Az Eötvös Károly Intézet elnöke

2016. november 16.